

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 13CoPno/4/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1121210340
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Janka Benkovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:1121210340.4

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Janky Benkovičovej a sudcov JUDr. Daniela Ilavského a JUDr. Táne Šefčíkovej, vo veci starostlivosti súdu starostlivosti súdu o maloleté dieťa A. B., narodeného XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom C. XX, D., zastúpeným kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, dieťa rodičov, matky E. F. D., narodenej XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom C. XX, D., zastúpenej advokátskou kanceláriou AK Neuschlová, s. r. o., so sídlom Dostojevského rad 5, Bratislava, IČO: 36 861 359 a otca E. G. B., narodeného XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom H. XXXX/XX, D., zastúpeným advokátkou JUDr. Michaelou Kajabovou, so sídlom Budovateľská 2, Bratislava, rozhodujúc o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia v odvolacom konaní po podaní odvolania proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I, č.k. 5P/21/2021-938 zo dňa 13.02.2023, takto

rozhodol:

Návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia **z a m i e t a.**

odôvodnenie:

1. Na Mestskom súde Bratislava II prebieha konanie o úpravu práv a povinností rodičov k maloleťmu A., narodenému XX.XX.XXXX, v ktorom súd prvej inštancie rozsudkom č.k. 5P/21/2021-938 zo dňa 13.02.2023 zveril maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov tak, že od pondelka od 15:00 hod. v každom nepárnom týždni v roku do bezprostredne nasledujúceho pondelka do 15:00 hod. v párnom týždni v roku bude maloletý v osobnej starostlivosti matky, od pondelka od 15:00 hod. v každom párnom týždni v roku do bezprostredne nasledujúceho pondelka do 15:00 hod. v nepárnom týždni v roku bude maloletý v osobnej starostlivosti otca, s osobitnou úpravou styku oboch rodičov počas školských prázdnin a sviatkov, s tým, že si rodičia maloletého v stanovený čas preberú a po ukončení styku odovzdajú na adrese aktuálneho bydliska odovzdávajúceho rodiča, ktorému sa starostlivosť o dieťa končí (výrok I.). Právo zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok určil obom rodičom (výrok II.). Počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčil (výrok III.). Návrh matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, návrh na určenie výživného a tvorbu úspor a návrh na nahradenie súhlasu otca so zápisom maloletého na ZŠ I. do 1. ročníka zamietol (výrok IV.). O trovách rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu (výrok V.). Proti tomuto rozsudku podala matka v zákonnej lehote odvolanie a v súčasnosti prebieha na Krajskom súde v Trnave odvolacie konanie pod sp. zn. 13CoP/60/2023.

2. V priebehu odvolacieho konania bol dňa 19.09.2023 doručený návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhala nasledovnej dočasnej úpravy styku otca s maloleťm a vyživovacej povinnosti otca: „Otec je oprávnený stretávať sa s maloleťm každý páry kalendárny týždeň v čase od soboty 9:00 hod. do nedele do 18:00 hod. s tým, že v stanovený čas otec maloletého vyzdvihne v mieste bydliska matky a v stanovený čas ho v mieste bydliska matky odovzdá. Matka je povinná maloletého na styk riadne pripraviť. Otec je povinný prispievať na výživu maloletého sumou 250 Eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám matky, počnúc dňom vydania rozhodnutia.“ Svoj návrh odôvodnila tým, že dočasná úprava styku je nevyhnutná za účelom zabezpečenia ochrany maloletého,

sledujúc jeho najlepší záujem a úprava výživného z dôvodu, že otec matke vôbec neprispieva na výživu maloletého. Matka nebráni otcovi v kontakte s maloletým, uvedomuje si dôležitosť otca vo vzťahu k výchove maloletého, ako aj právo na zachovanie vzťahu s otcom a na pravidelné stretávanie sa s otcom, avšak otcove požiadavky a očakávania nie je možné povyšovať nad záujmy maloletého, ktorý je preukázateľne vo veku, kedy si vyžaduje citlivý prístup a predovšetkým stabilitu režimu, ktorý pokiaľ je vybudovaný je potrebné zachovať, a nie deštruovať necitlivým prístupom zo strany otca. Matka poukázala na nátlakový prístup otca, ktorý si vynucoval realizáciu striedavej osobnej starostlivosti v zmysle rozsudku, napriek tomu, že tento nenadobudol právoplatnosť. Aj v emaille jeho právnej zástupkyne zo dňa 23.06.2023 sa uvádza, že po skončení letných prázdnin by už otec chcel konečne realizovať striedavú osobnú starostlivosť podľa rozsudku. Otec ponecháva maloletého v starostlivosti svojej partnerky, ktorá má hosťilný vzťah k matke i ostatným dvom deťom otca z jeho predošlého vzťahu, k mal. J. a mal. K.. Títo majú tiež vážne narušený vzťah s otcom. Maloletý je tak počas pobytu u otca vystavovaný nevhodnému správaniu (hádky, krik, slovné ataky). Chodenie k otcovi najmä počas týždňa (streda-piatok) je pre maloletého náročné a neraz sa stalo, že maloletý plakal, nechcel ísť k otcovi. V utorok má problémy so spánkom. Matka zaregistrovala zmeny v správaní maloletého po príchode od otca. Dlhšie odlúčenie od matky je pre neho náročné a pobyt u otca v rozsahu, ako stanovil súd, nie je v jeho záujme. Matka bola kontaktovaná triednou učiteľkou, že maloletý je v škole unavený, nedokáže sa sústrediť. Z obavy nátlaku zo strany otca matka v júni 2023 požiadala o súčinnosť ÚPSVaR, kedy bol vykonaný pohovor s ňou i maloletým. Matka navrhla úpravu, ktorú otec akceptoval, ale vtedy netušila, nakoľko je závažná situácia na strane maloletého. Preto následne žiadala zmenu, pričom reakcia otca bola opäť nátlaková. Zo strachu, že otec by inak maloletého neodovzdal matke počas celého leta, nakoniec súhlasila s úpravou počas leta. Počas pobytu u otca v termíne od 28.06.2023 do 15.07.2023 maloletý matku telefonicky kontaktoval z telefónu patriaceho sestre, mal. J.. Prosil matku, aby ho vyzdvihla z futbalového tábora, kam ho prihlásil otec. Keď otec zistil, že mal. J. umožnila maloletému kontakt s matkou, maloletého do tábora neodviezol. Otec následne síce začal umožňovať maloletému telefonický kontakt s matkou, ale tento bol z jeho strany ako aj zo strany jeho partnerky supervidovaný a nahrávaný. V prítomnosti maloletého sa udial incident, kedy otec vyhodil z domu mal. K. a partnerka otca mala mal. K. nazývať debilom a psychopatom. Mal. J. mal nadávať do špinavých klamárok a obviňoval ju, že pomáha matke maloletého, lebo umožnila maloletému zavolať matke z jej telefónu. Po júli sa mal maloletý sťažovať matke na bolesť ucha, ktoré ho bolelo už u otca, o čom ju otec neinformoval. Matka musela vyhľadať lekárku ošetrovanie (urgentný príjem, ORL), maloletý prechodil zápal stredného ucha. Maloletý bol ochotný ísť k otcovi iba s vedomím, že potom bude dlhšie s matkou. S prichádzajúcim začiatkom školského roka začal mať maloletý obavy z toho, že opätovne si bude otec vynucovať styk od stredy do nedele, čo sa aj nakoniec stalo. V obave o zdravie syna vyhľadala psychologičku B. C. I., ktorá už minulosti vyšetrila maloletého. Z obsahu priloženej správy zo dňa 05.09.2023 vyplýva, že aktuálny psychický obraz maloletého je v súčasnosti poznačený „rozladou“, ktorá nadväzuje jednak na vzťah otca k bratovi K. a určitou latentnou obavou, že jemu by sa mohlo stať niečo podobného. Ďalej potom diskomfortnosťou vzťahu priateľky otca k nemu, ktorý postupne začal vnímať ako neautentický a hosťilný. U otca aktuálne prežíva diskomfort spôsobený pre neho traumatickým zážitkom zo situácie akou formou otec naložil s bratom, čo môže byť posilnené aj kontaktom A. s bratom K.. Táto situácia viedla k tomu, že jeho fixácia na matku sa zintenzívnila, k otcovi je kritický a je jedno nakoľko to transparentne inzeruje. V súčasnosti by, zo psychologického hľadiska, bolo dôležité, dopriať maloletému moratórium, aby mal možnosť obnoviť si dôveru v otca a jeho vzťah k sebe, pocit, že je vo svojich potrebách a očakávaniach akceptovaný. Že „dobro“, naozaj znamená „dobro, môžeš“ a že to nie je len vyjadrenie, ktoré nič neznamená. Striedavá osobná starostlivosť by v súčasnosti predstavovala pre maloletého nadhraničný stres a prispela by jednak k labilizácii jeho psychického stavu a jednak k ďalšej devastácii vzťahu k otcovi, ktorý je aktuálne pomerne vážne zasiahnutý. V rámci rozhovoru, kedy mal poukázať na dobré vlastnosti otca uviedol, že keď sa s ním učil, tak je dobrý skoro na všetky predmety a vtedy sa nerozčuľuje. Dňa 06.09.2023 matku kontaktovala vychovávateľka zo školy, kvôli tomu, že maloletý plakal, keď sa dozvedel, že preňho príde otec. Matka pomohla vychovávateľke upokojiť situáciu a nakoniec maloletý išiel s otcom proti jeho vôli. Dňa 11.09.2023 po návrate od otca bol maloletý v škole opäť extrémne unavený, dokonca tak, že matke vysvetľoval, že nevládal zjesť ani obed v škole, ani nemá chuť zjesť desiatu. Otec tiež naďalej ignoruje aktivity maloletého (futbal, angličtina, judo), ktorý napriek tomu, že o ne má záujem sa v čase, kedy je u otca týmto nemôže venovať. Maloletý má aktuálne problém u otca aj prespať. Matka zároveň žiadala uložiť otcovi povinnosť platiť výživné, keďže k jej rukám neplatí žiadne. Uhrádza len také poplatky, o ktorých on rozhodol a neprispieva na základné potreby maloletého. Pokiaľ ide o možnosti, schopnosti a majetkové pomery otca, otec podniká prostredníctvom zrejme L. H. F. H., ktorá eviduje podľa účtovnej závierky za r. 2021 dlhodobý hmotný majetok v hodnote

1.815.402 Eur, bankový úver so zostatkom 599.360 Eur a za rok 2021 dosiahla výnosy z hospodárskej činnosti v sume 652.159 Eur. Otec je tiež evidovaný ako spoločník/štatutár v ďalších 22 obchodných spoločnostiach. Otec je vlastníkom rodinného domu s bazénom v D., ako aj ďalších nehnuteľností evidovaných v katastrálnom území A.. Okrem toho otec vlastní/vlastnil 3-izbový apartmán v H. (M., N. O., otec plánoval predaj apartmánu). Na prepravu používa osobné motorové vozidlo zn. Audi Q7 S-line, v nadobúdacej hodnote 80.000 Eur. Absolvuje pravidelne zahraničné dovolenky (Maledivy, Luxemburg, Taliansko a pod.). V súvislosti s požadovanou sumou 250 eur, túto matka považuje za minimálnu na čiastočné pokrytie základných potrieb maloletého, aj s prihliadnutím na schopnosti a možnosti otca. Z priloženej správy ÚPSVaR Bratislava zo dňa 27.06.2023 vyplýva, že matka navštívila úrad z dôvodu, že maloletý začal približne od marca 2023 otca odmietať. Z tohto dôvodu a nátlakového správania otca vyjadrila obavu z režimu počas letných prázdnin. K návrhu matka priložila aj čestné prehlásenie matky mal. K. a mal. J. zo dňa 10.07.2023, v ktorom popisuje, že k väčším problémom ohľadne komunikácie s otcom a jeho vzťahom s deťmi došlo vtedy, keď si našiel novú partnerku, ktorá nemá pozitívny vzťah k deťom. V domácnosti dochádza k častým hádkam. Popísala incident, ktorý sa udial 26.03.2023, kedy mal otec dokonca napadnúť mal. K. a dal mu 30 minút, aby vypadol z domu. Bol roztrásený, vykoľajený. Obaja súrodenci boli svedkami tohto incidentu. Od uvedeného času otec o syna neprejavuje záujem. Mal. K. má problémy v škole. Dňa 28.02.2023 pred školskou psychologičkou, vychovávateľkou a triednou učiteľkou otec povedal, že maloletý je nezvládnuteľný a potrebuje odbornú pomoc. Mal. J. síce chodí k otcovi, ale necíti sa tam dobre, s mal. A. sú sledovaní, odpočúvaní. Taktiež priložila žiadosť zo dňa 09.05.2023 zaslanú ÚPSVaR Bratislava o intervenciu a sociálne poradenstvo, komunikáciu s otcom ohľadne letných prázdnin, neplnení informačnej povinnosti, listy vlastníctva o nehnuteľnostiach otca, prehľad platieb výživného zo strany otca, listinné dôkazy o úhrade niektorých výdavkov na maloletého.

3. K návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa vyjadril otec maloletej tak, že ho navrhuje zamietnuť. Zo správania maloletého v jeho prítomnosti a v jeho domácnosti sa ani nedá dôjsť k inému záveru, že by maloletý nechcel byť s ním, nepáčil sa mu čas strávený v jeho domácnosti alebo by mal akékoľvek problémy s jeho dlhoročnou partnerkou. Vždy, keď sa s maloletým zvitajú a môže ho vyzdvihnúť v škole, tak sa teší, beží k nemu, hodí sa mu okolo krku a je z jeho správania absolútne zrejmé, že je rád, že sú spolu. V jeho prítomnosti je vždy maloletý uvoľnený, prirodzený, spontánny, veľa sa smeje. Matka maloletého prechováva k nemu a najmä k jeho partnerke nenávisť, hľadá cesty ako ho izolovať od jeho syna. Do konfliktu vťahuje aj jeho ostatné dve deti. Je to práve matka, ktorá nie je schopná konštruktívnej komunikácie. Samozrejme, že by bol nesmierne rád, keby sa realizovala striedavá starostlivosť. Tento režim však matka nechcela ani len vyskúšať, a preto sú stále, už niekoľko rokov v režime 5 dní v jeho domácnosti a 9 dní v domácnosti matky, čo rešpektuje, keďže nechce maloletého vystaviť stresu, aby si ho „kradli“ zo školy a predbiehali sa, kto ho prvý vyzdvihne. Z tohto dôvodu trpezlivo čaká na právoplatné rozhodnutie súdu. Akékoľvek tvrdenia matky o tom, ako maloletý zle znáša dlhšie pobyty u otca sú len subjektívnym, ničím nepodloženým prežívaním matky. V rámci konania sudca zrealizoval dva výsluchy s maloletým, v ktorých sa maloletý vyjadril, že sa cíti s nimi dobre a chce byť rovnako s každým z nich. Otec vôbec nemal vedomosť o tom, že matka s maloletým v júni 2023 navštívila ÚPSVaR. Dozvedel sa, že matka maloletému narozprávala, že bude musieť s otcom stráviť celé prázdniny a že celé leto neuvidí psika, ktorého má u rodičov matky. Maloletý bol šťastný, keď mu otec vysvetlil, že s každým by bol polovicu prázdnin. Naposledy sa spoločne s matkou maloletého zúčastnili sedenia na ÚPSVaR u psychologičky dňa 09.10.2023, kedy psychologička musela matku maloletého opakovane upozorňovať na jej správanie ako aj na skutočnosť, aby sa sústredila na seba a ich syna a nie na jeho partnerku. Nakoniec matka maloletého urazene od psychologičky odišla. Na základe dohody s matkou bol maloletý v lete u otca od 28.06.2023 do 15.07.2023, ale keďže matka zmenila názor, tak robila všetko pre to, aby im znepríjemnila prázdniny. Do futbalového kempu syna neprivezol, lebo sa dozvedel, že matka sa vzhľadom na zmenený postoj k dohode plánuje dostaviť do kempu pre syna, čo sa nakoniec aj potvrdilo. So synom prežili krásne prázdniny. Navštívili starú matku, boli sa kúpať, boli na kolotočoch v A., na dovolenke v Nemecku. Matka bola s maloletým v telefonickom kontakte, ktorý ako započul začínala so slovami „veľmi mi chýbaš. A vieš ešte komu chýbaš? L. (pes jej rodičov). Aj my ti chýbame?“ Maloletého úplne citovo vydiera. Matku informoval o ich aktivitách a poslal jej aj fotky. V auguste bol s maloletým na pobyte v Turecku, kde sa mu veľmi páčilo. Potom ho odovzdal úplne vysmiateho, spokojného, vydovolenkovaného dňa 14.08.2023 matke. Matka po 23 dňoch (14.08.2023 – 05.09.2023), ktoré strávil maloletý počas letných prázdnin v jej výlučnej osobnej starostlivosti, dňa 05.09.2023 (ako sa dozvedel až z návrhu matky), navštívila s maloletým B. C. I., pretože mala zrazu obavu o psychický stav maloletého. Dňa 06.09.2023, t.j. hneď nasledujúci deň po jeho návšteve u B. C. I., kde sa mal údajne vyjadril, že nechce k nemu chodiť, nemá ho rád, ani jeho

partnerku, ho vyzdvihol zo školy. Maloletý bol prekvapený, že došli, lebo mu matka mala povedať, že pôjdu naspäť na východ pozrieť psíka. Znova ho matka úmyselne zaviedla. Keď zistil, že nepôjde, najprv mu to bolo ľúto, že psíka neuvidí, ale o chvíľu sa už tešil z nich a nejavil ani najmenšie známky úzkosti, strachu a už vôbec nie neochoty ísť so ním. Trošku viac ako zvyčajne zdôrazňoval ako ho má rád a teší sa k nemu, čo vtedy pripisoval tomu, že sa nevideli viac ako tri týždne. V tom čase vôbec netušil, že bol u nejakej psychologičky na vypočutí. Rovnako aj v jeho domácnosti sa správal uvoľnene, bezprostredne. Klasicky robili spoločne domáce úlohy, kde sa zapojila aj jeho partnerka. Večer si vypýtal božteky na dobrú noc od neho aj od jeho partnerky. Mal. J. k nemu prestala chodiť dávno z dôvodu, že mala pocit, že v jeho domácnosti je protežovaný práve mal. A.. Vyžiadala si, že bude na nejaký čas len s matkou. Súhlasil a do ničoho ju nenútil. Potom postupne zmenila svoj názor, aj postoj k mal. A., teraz sú z nich „parťáci“. Matka maloletého začala manipulovať aj s mal. J., čo priviedlo maloletú ku klamstvám, na čo povedal maloletej, že sa mu to absolútne nepáči. Nikdy jej nenadával do špinavých klamárok. Mal. K. je v zložitom pubertálnom veku sprevádzaným zhoršeným správaním, čo sa prejavilo aj na zníženej známke zo správania. Je drzý, vulgárny, dáva facky, kopance súrodencom. Keď pohár trpezlivosti pretiekol, tak mu povedal, že sa u nich začne správať normálne, bez fyzických a psychických útokov, bez nadávok a osočovania iných a nech si porozmýšľa, či chce u nich ostať alebo nech vráti kľúč od domu, ak s nami bývať nechce. S matkou mal. K. nemajú na vec rovnaký pohľad, ale jeho stav aktuálne riešia so psychiatrom aj psychológom. Momentálne ho mal. K. nenavštevuje. Pokiaľ ide o výživné, tak maloletému zabezpečuje všetko v jeho domácnosti, výdavky na školu, či krúžky hradí v polovici, hradí futbal. Priložil komunikáciu s matkou ohľadne školských platieb, prehľad realizovaných platieb školských potrieb zaslaný na účet matky.

4. Dňa 21.06.2023 sa dostavila na ÚPSVaR Bratislava matka a žiadala vykonať pohovor s maloletým, ktorý bol uskutočnený bez jej prítomnosti. Maloletý vypovedal tak, že desať dní je u mamky a štyri u tatíka. Chcel by, aby mohol byť iba u mamky. Na otázku, čo sa zmenilo, keď doteraz bol u otca aj u mamy odpovedal, že brat povedal niečo na I. a tato ho vyhodil, musela prísť pre neho mama. Tiež uviedol, že chodil na karate a otec ho odhlásil. Kričí a niekedy je zlý. Na otázku, či je občas tiež zlý odpovedal s úsmevom, že „nieee, lebo tata to riešil krikom, ale vychovávateľka v družine povie, že ak budem dobrý, dostanem cukríček, aj tato by to mohol tak pekne.“ Kričí, keď si napríklad zabudne zošit na domácu úlohu.

5. Podľa § 362 zákona číslo 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý bol podaný v priebehu odvolacieho konania, je príslušný rozhodnúť odvolací súd. Odvolací súd môže neodkladné opatrenie nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

6. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 324 ods. 1 zákona číslo 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

8. Podľa § 360 ods. 1 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

9. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

10. Podľa § 366 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

11. Podľa § 329 ods. 1 a 2 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúču a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

12. Podľa § 332 ods. 1 CMP, neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

13. V zmysle čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

14. Podľa článku 5 zákona číslo 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „ZoR“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadnia najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvoma rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami i využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

15. Podľa článku 24 ods. 2 a 3 Charty základných práv Európskej únie, pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa.

16. Vychádzajúc zo skutkových okolností prípadu a vyššie citovaných ustanovení zákona dospel odvolací súd k záveru, že podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia v danom prípade, v časti dočasnej úpravy styku otca s maloletým splnené neboli a návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia je v tejto časti nedôvodný. Zákonná úprava konania o neodkladných opatreniach totiž vyžaduje na nariadenie neodkladného opatrenia ako formy procesnej ochrany vo veciach starostlivosti súdu o maloletých zásadne potrebu bezodkladne upraviť pomery účastníkov. Osobitnej povahy tento procesného inštitútu zodpovedá zjednodušený a zrýchlený procesný postup súdu pri rozhodovaní o návrhu na jeho nariadenie, keď súd spravidla rozhodne bez výsluchu a vyjadrenia účastníkov, a bez nariadenia pojednávania. Naliehavý charakter konania o neodkladnom opatrení neumožňuje, aby sa vo veci vykonávalo rozsiahle dokazovanie tak ako v riadnom konaní, preto sa iba osvedčuje, či sú splnené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia. Osvedčovanie na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu na neodkladné opatrenie (por. uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28.11.2012, sp. zn. 6 M Cdo 5/2012). Spravidla to znamená, že súd vychádza zo skutkových tvrdení navrhovateľa, ktoré posudzuje v súvislosti s dostupnými dôkazmi z hľadiska ich pravdepodobnosti. Nariadenie neodkladného opatrenia v každom prípade vyžaduje splnenie podmienky, že je tu potreba bezodkladne upraviť pomery. Ďalšou nevyhnutnou podmienkou pre nariadenie neodkladného opatrenia je potreba ochrany práv maloletého dieťaťa v situáciách, keď sú jeho práva zjavne ohrozené alebo ak maloletému dieťaťu hrozí závažná ujma.

17. V čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa je zakotvená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa, táto zásada je vyjadrená aj v § 28 ods. 1 a 2 ZoR. Dieťa má teda zákonom garantované právo byť vychovávané oboma rodičmi, a to aj v prípade, ak rodičia spolu nežijú. Aj rodič, ktorému dieťa nebolo zverené do starostlivosti, má preto právo v primeranom rozsahu podieľať sa na výchove maloletého dieťaťa, osobne sa o dieťa starať a budovať citové a rodinné väzby s ním, nakoľko stále zostáva rodičom so všetkými právami a povinnosťami z tohto vzťahu vyplývajúcimi. Prvoradým hľadiskom akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí musí však byť záujem dieťaťa (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa). Z uvedeného je teda nepochybné, že maloletý má právo byť vychovávaný oboma rodičmi, hoci títo spolu nežijú. Prípadná absencia alebo nedostatok kontaktu s rodičom do skončenia konania vo veci samej by mohla viesť k citovému odcudzeniu, ktoré sa neskôr iba ťažko napravné.

18. Odvolací súd z obsahu spisu zistil, že rodičia maloletého spolu nežijú v spoločnej domácnosti od mája 2018, odkedy je maloletý v osobnej starostlivosti matky. Práva a povinnosti rodičov k maloletému doposiaľ neboli upravené. Súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 13.02.2023 zveril maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov so striedaním v týždňových intervaloch. Výživné neurčil. Predmetný rozsudok z dôvodu odvolania matky nenadobudol právoplatnosť. Maloletý sa od 2020

stretáva s otcom každý druhý týždeň, od stredy do pondelka. Približne od marca 2023 matka spozorovala u maloletého zmeny vo vzťahu k jeho otcovi. Otec nepoprel incident, ktorý sa udial v marci 2023, kedy došlo ku konfliktu medzi ním a jeho starším synom, mal. K., ktorého svedkom bol aj maloletý. Z dôvodu obáv matky z režimu stretávania sa otca s maloletým počas leta, aj s ohľadom na ňou uvádzaný nátlakový prístup otca, matka požiadala ÚPSVaR Bratislava o vykonanie pohovoru s maloletým, v ktorom uviedol, že by chcel byť iba u matky a ako dôvod uviedol, že brat povedal niečo na partnerku otca a otec ho vyhodil, musela prísť pre neho mama. Tiež ho otec odhlásil z karate, kričí a niekedy je zlý. Rodičia sa na úprave styku nakoniec dohodli tak, že maloletý bol u otca polovicu prázdnin. Podľa otca prežili pekné prázdniny, kúpali sa, boli na dovolenkách. Maloletý je v jeho prítomnosti a domácnosti šťastný a rovnako má dobrý vzťah aj s jeho partnerkou. Podľa matky je maloletý v domácnosti otca vystavený záťažovým situáciám, pretože tam dochádza k hádkam, čo sa už malo prejavíť u maloletého tým, že je v škole unavený, v utorok nevie zaspáť a už odmieta aj prespatie u otca. Zo správy psychologičky B. B. C. I. zo dňa 05.09.2023 vyplýva, že maloletý je poznačený incidentom medzi otcom a mal. K.. Záverom uviedla, že striedavá osobná starostlivosť by v súčasnosti predstavovala pre maloletého nadhraničný stres a prispela by jednak k labilizácii jeho psychického stavu a ďalšej devastácii vzťahu k otcovi, ktorý je aktuálne pomerne vážne zasiahnutý. Pred uvedeným vyšetrením bol maloletý v kontinuálnej osobnej starostlivosti matky od 14.08.2023. Dňa 06.09.2023 mal maloletý podľa matky plakať v škole, keď sa dozvedel, že pre neho príde otec, pričom mal odmietať odísť s ním. Otec poukázal na to, že to bol deň po vyšetrení u psychologičky. Opísal situáciu tak, že maloletý bol prekvapený, že došli, lebo mu matka mala povedať, že pôjdu naspäť na východ pozrieť psíka. Keď zistil, že nepôjde, najprv mu to bolo ľúto, že psíka neuvidí, ale o chvíľu sa už tešil a nejavil ani najmenšie známky úzkosti, strachu a už vôbec nie neochoty ísť so ním.

19. Matka navrhla, aby odvolací súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne upraví styk otca s maloletým od soboty do nedele, pretože maloletý ťažko znáša dlhšie odlúčenie od matky, konfliktnú atmosféru u otca, vrátane nepriaznivého vplyvu partnerky otca na vývin maloletého a žiadala zohľadniť názor maloletého.

20. Sledujúc prvoradé hľadisko záujmu maloletého, kedy je nevyhnutné zohľadniť podmienky na vytváranie a rozvoj jeho vzťahových väzieb s obidvoma rodičmi i využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, odvolací súd nezistil žiadne také okolnosti, ktoré by odôvodňovali potrebu bezodkladne upraviť styk otca s maloletým, ktorý sa aktuálne realizuje tak, že maloletý je v starostlivosti otca každý druhý týždeň od stredy do pondelka. Aj matka sa vyjadrila, že maloletý potrebuje predovšetkým stabilitu režimu, ktorý pokiaľ je vybudovaný je potrebné zachovať. Pokiaľ matka žiada v podstate zúžiť styk otca na každý druhý týždeň od soboty do nedele, neosvedčila také okolnosti, z ktorých by bolo možné dospieť k záveru, že sú práva maloletého zjavne ohrozené alebo že by mu hrozila závažná ujma. Po incidente v marci 2023 strávil maloletý polovicu prázdnin u otca. Z obsahu spisu nevyplývajú žiadne ohrozujúce vplyvy (vyžadujúce zásah neodkladným opatrením v zmysle návrhu matky), ktorým mal byť maloletý vystavený v tomto období. Nemožno neprihliadnuť na námietku otca, že vyšetrenie u psychologičky v septembri 2023 bolo realizované po tom, čo bol maloletý dlhší čas v starostlivosti matky, pričom otec ho odovzdal matke veselého a spokojného dňa 14.08.2023. Ďalej, pokiaľ otec vyzdvihol maloletého zo školy deň po vyšetrení u psychologičky, po tom, čo sa s otcom nestretol dlhší čas, mohol byť rozrušený. Otec uviedol, že o chvíľu sa už tešil a nejavil ani najmenšie známky úzkosti, strachu a už vôbec nie neochoty odísť s ním. Psychologička v čase vyšetrenia neodporučila realizáciu striedavej osobnej starostlivosti. Otec nepoprel, že sa chcel s matkou dohodnúť na jej realizácii podľa rozsudku, ale následne akceptoval nesúhlas matky a s maloletým sa naďalej stretáva podľa zaužívaného režimu. Nepoprel tiež výchovné problémy s mal. K.. Je nepochybné, že opísaný incident maloletého zasiahol a vyžaduje si citlivý prístup otca, ktorý sa ako rodič tiež dopúšťa pochybení a musí čeliť aj následnej kritike dieťaťa. Ani táto situácia však neosvedčila také ohrozenie maloletého, pre ktoré by bolo nevyhnutne potrebné upraviť styk otca s maloletým, ktorou úpravou by došlo k zúženiu faktickej realizácie ich styku. Nemožno tiež opomenúť, že v domácnosti otca má maloletý možnosť budovať svoje súrodenecké väzby s mal. J., s ktorou má dobrý vzťah.

21. Je zrejmé, že obaja rodičia pre konfliktné a narušené vzájomné vzťahy nedokážu svoje rodičovské práva a povinnosti vykonávať bez negatívneho dopadu na zdravý vývoj maloletého. Opomenuli pri vzájomných konfliktoch to, že jedinou úlohou ich oboch v živote maloletého je zabezpečiť čo najlepšiu starostlivosť, priaznivý vývoj a chrániť ho pred hostilným postojom rodičov. Obaja rodičia, tak matka ako aj otec sú rovnocennými, v živote maloletého nezastupiteľní, preto by sa mali zamyslieť nad tým, aké

dôsledky na zdravom vývoji maloletého bude mať pretrvávajúce takejto konfliktné situácie a ako prvé by mali zmeniť svoj vlastný postoj k realizovaniu rodičovských práv a povinností, a tiež vzájomný postoj k sebe. Inštitút neodkladného opatrenia neslúži na zhojenie partnerských a rodičovských nezhôd.

22. Odvolací súd, sledujúc najlepší záujem maloletého, teda návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia v časti dočasnej úpravy styku zamietol, keďže nezistil také okolnosti, ktoré by odôvodňovali neodkladnú potrebu upraviť styk otca s maloletým.

23. Matka sa tiež domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, na základe ktorého bude otec povinný prispievať na výživu maloletého sumou 250 Eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám matky, počnúc dňom vydania rozhodnutia. Svoj návrh odôvodnila tým, že otec k rukám matky neuhrádza žiadne výživné a nepodieľa sa tak na úhrade základných potrieb maloletého.

24. V konaní o určenie výživného na maloleté dieťa môže súd uložiť rodičovi, aby platil výživné v nevyhnutnej miere. Pod pojmom „nevyhnutná miera“ treba mať na mysli takú mieru, ktorá prispeje k zabezpečeniu základných potrieb dieťaťa. Medzi základné potreby patrí predovšetkým bývanie, stravovanie, ošatenie, hygienické potreby, zdravotná starostlivosť, školské potreby a náklady súvisiace s plnením školskej dochádzky, záujmová činnosť. „V súlade s § 366 CMP, podmienkou pre nariadenie neodkladného opatrenia vo veciach výživného je osvedčenie skutočnosti, že bez zásahu súdu do pomerov účastníkov by bolo ohrozené zabezpečovanie výživy oprávneného, v tomto prípade maloletého ..., v nevyhnutnom rozsahu, ktorý rozsah je zásadne odlišný od rozsahu vyživovacej povinnosti rodičov k deťom vyplývajúcej zo zákonných kritérií uvedených v § 62 a nasl. Zákona o rodine. Podstatným je preukázanie, že potreby oprávneného dieťaťa nie sú v konkrétnej situácii, v ktorej sa dieťa nachádza, uspokojované ani v nevyhnutnej miere.“ (uznesenie Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 8CoP/343/2022, zo dňa 16.01.2023)

25. Maloletý je v prevažnej osobnej starostlivosti matky, ale súčet dní styku otca s maloletým predstavuje 1/3 z mesiaca (10 dní). Otec uviedol, že zabezpečuje maloletému všetko v jeho domácnosti, výdavky na školu a krúžky hradí v polovici, futbal maloletému uhrádza sám. Matka síce tvrdí, že otec sa nepodieľa na zabezpečovaní potrieb maloletého v súvislosti s návštevou školy, ale z prehľadu úhrad za školskú jedáleň, angličtinu, triedny fond, potreby triedy, ŠKD, ZRPŠ, brejky, zošity vyplýva, že otec uhradil v priebehu školského roka 2022/2023 sumu 685,73 eur, teda 1 z celkovej sumy 1.371,45 eur (114,29 eur mesačne). V prílohe k podaniu zo dňa 31.01.2022 matka vyčíslila výdavky na maloletého, ktoré odvolací súd považuje za základné, nasledovne: bývanie (pomerná P.) 63,64 eur, oblečenie/obuv 122,33 eur, strava doma 125 eur, drogeria 50 eur, zdravotná starostlivosť 88 eur. Otec namietal položku na oblečenie/obuv, keď z listinných dôkazov vyplýva suma vo výške 60 eur, ďalej výdavky na zdravotnú starostlivosť, keď opätovne z listinných dôkazov vyplýva len položka v sume 28,31 eur. Námietky otca sú v tomto smere opodstatnené a za nevyhnutné je možné považovať preukázané výdavky na oblečenie/obuv v sume 60 eur mesačne a zdravotnú starostlivosť v sume približne 30 eur. Na základe uvedeného je suma nevyhnutných výdavkov, spolu s výdavkami v súvislosti s návštevou školy, v sume 442,93 eur mesačne. Z výpisu z účtu matky vyplýva, že matka mala v období od 12/2021 do 11/2022 priemernú mzdu vo výške 2.009,92 eur mesačne. Z návrhu vyplýva, že matka výživu maloletého v nevyhnutnom rozsahu zabezpečuje, len namietla, že otec sa na úhrade základných potrieb maloletého nezúčastňuje, keď k jej rukám neuhrádza žiadne výživné. Samotná existencia práva dieťaťa na výživné od oboch rodičov nie je dôvodom na zásah súdu do pomerov účastníkov konania s poukazom na zákonné ustanovenie § 366 CMP. Matka poukázala na majetkové pomery otca, ale tieto sú predmetom dokazovania v konaní vo veci samej.

26. Keďže matka neosvedčila, že výživa maloletého je aktuálne ohrozená, odvolací súd návrh matky, ktorým navrhla dočasne upraviť vyživovaciu povinnosť otca zamietol.

27. Podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov (porovnaj napr. rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/2004, III.ÚS 209/2004, II.ÚS 200/2009 a pod.).

28. O trovách konania odvolací súd nerozhodol, keďže toto patrí až konečnému rozhodnutiu (§ 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP).

29. Senát krajského súdu uvedené uznesenie prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).